

Kisvizek Védelme Program

A WWF Magyarország kiemelten foglalkozik a vizes élőhelyek védelmével, amelynek keretén belül 1999-ben indította el a Kisvizek Védelme című programot. Ennek célja az országban található kisméretű (legfeljebb hat hektáros) víztestek feltérképezése, természetvédelmi szempontok alapján történő felmérése, védelme és rehabilitációja. Programunk során munkacsoportokat alakítunk ki (helyi iskolákkal, önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel, magánszemélyekkel), amelyek segítségével folyamatosan nyomon követjük a tavak állapotában bekövetkezett változásokat. Partnereink munkáját információs anyagokkal, továbbképzéssel, vízminőség vizsgáló készlettel segítjük. A programnak része egyes tavak kitisztítása és rehabilitálása, valamint a szemlélet formálás, amelynek keretében az iskolások számára tanösvényeket építünk.

2001. szeptember 11-én adtuk át a kisvárdai Vár szomszédságában fekvő „újjaélesztett” tavat és a köré épített tanösvényt

Foto: Gádo György Pál

Csatlakozás a programhoz

Ha Ön is szeretne részt venni programunkban, lépjen kapcsolatba velünk a lap alján található címeken. A programhoz a tőlünk postán kapott vagy a honlapunkról le-tölthető adatlap kitöltésével csatlakozhat.

Mocsaraink gyakori növénye a virágkáka
(*Butomus umbellatus*)

Foto: Haraszthy László

Kiadja:

WWF Magyarország

1124 Budapest, Némethölgyi út 78/B

Tel.: (1) 214-5554 • Fax: (1) 212-9353

E-mail: panda@wwf.hu • www.wwf.hu

Számlaszám: ERSTE BANK Rt. 11649001-07903500-49000003

Adószám: 18226814-1-43

Címlapfotók: békatutaj - Haraszthy László
vidrakeserűfű - Duna-Dráva Nemzeti Park archívum
Budapest, 2001.

A kiadványt támogatta:

Környezetvédelmi Minisztérium

(Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat)

Kisvizek és kistavak védelme

A kisvizeket és a kistavakat veszélyeztető tényezők

Magyarországon a folyamszabályozások után töredékére csökkent a vízborított területek aránya, 25 százalékról alig 2 százalékra. A folyamat sajnos a mai napig nem állt meg, a kisebb állóvizek továbbra is veszélyben vannak. Rengeteg kisvíz, kistó esik áldozatul az illegális szeméttelrakásnak, az építkezési hulladékkal történő feltöltésnek, a környező mezőgazdasági területekről beszivárgó vegyszerek káros hatásának és az egyre fokozódó mértékű horgászatnak. Sok tó az eutrofizáció (feltöltődés) utolsó szakaszában van, ami nem lenne gond, ha a tavak képződése is folyamatos lenne. Nem szabad azonban elfeledkeznünk arról, hogy napjainkban a feltöltődött, „elpusztult” tavak helyett nagyon kevés olyan új tó keletkezik, amely ellensúlyozza a veszteséget. Éppen ezért rendkívül fontos a megmaradt állóvizek védelme, hosszú távú megőrzése.

Az állóvizek egyik szennyező forrása az illegálisan lerakott hulladék

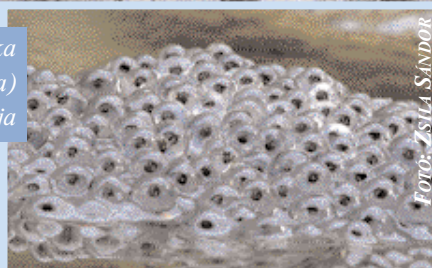

Fotó: EREIFEI LAURIC

Fotó: HARASZTHY LÁSZLO

Az erdei béka (*Rana dalmatina*) és petecsomója

Fotó: ZSILA SÁNDOR

A kisebb állóvizek jelentősége

A kis felületű víztestek közül sok évről-évre kiszárad, ennek ellenére ökológiai jelentőségük igen nagy. Többségükben gazdag állat- és növényvilág alakult ki, számos madárfajnak, hüllőnek, kétéltűnek és vízi gerinctelen fajnak biztosítanak kiváló szaporodó- és élőhelyet. Szaporodáskor rengeteg állat előnyben részesíti ezeket a kisebb méretű vizeket. Az adott terület vízháztartásában betöltött szerepük sem elhanyagolandó. Aszálykor kis tározóként is működhetnek, szárazabb területeken pedig az élőlények számára az egyetlen vízforrást jelenthetik.

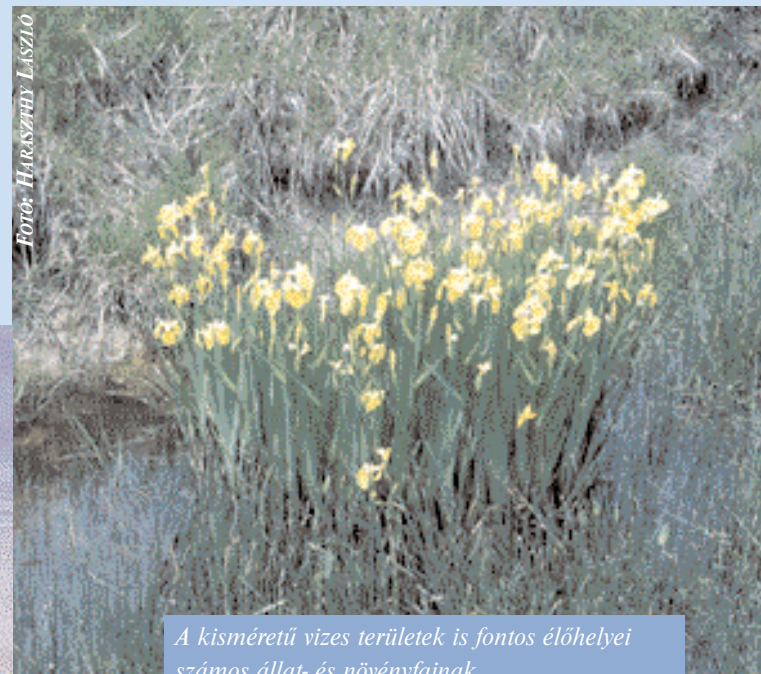

Fotó: HARASZTHY LÁSZLO

Sűrű parti- és vízinnövényzettel benőtt állóvizek lakója a vízityúk (*Gallinula chloropus*)

A magyarországi kisvizek, kistavak

Hazánkban több ezer kisvíz (tocsogó, tömpöly, pocsolya, dagonya) valamint kistó található, amelyek nagy része felhagyott kubikgödörökben, homokbányákban és egyéb anyagnyerő helyeken keletkezett, vagy természetes mélyedésben alakult ki. A méretük és az állandóságuk változó. Tocsogóknak a talajmélyedésekben vagy sűrű növényzet között összegyűlt kisebb mennyiségű vizeket nevezünk. A tömpölyök 0,5-1 méter mély, egész évben vízzel borított mélyedések, amelyekben az állandó vízborítás biztosítja a hínárnövényzet és mocsári növényzet kialakulását. Ezekkel ellentétben a pocsolnyák csupán időszakos vizek, a mélységük nem haladja meg a fél métert, a vízborítás rövidege miatt bennük nem alakulhat ki mocsári növényzet. A dagonyák olyan időszakos, legfeljebb pár centiméter mély kisvizek, amelyek alját vastag iszap borítja. A kistavak közepes vagy kis felületű, változó vízforgalmú víztestek, amelyekben a hínárnövényzet aránya nagyobb a nyílt víztükrőknél.

Fotó: HARASZTHY LÁSZLO

A kisméretű vizes területek is fontos élőhelyei számos állat- és növényfajnak